

Czynniki motywujące uczniów do zdalnego uczenia się

Czynniki motywujące uczniów do zdalnego uczenia się

Zestawienie najważniejszych informacji z obszaru motywacji ze specyfiką procesu edukacyjnego realizowanego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wskazuje na najważniejsze obszary problemowe: brak fizycznego kontaktu nauczyciela i uczących się, ograniczony dostęp do informacji zwrotnych i możliwe utrudnienia w komunikacji. Co zatem może i powinien zrobić nauczyciel dla wzbudzenia i podtrzymania zaangażowania osób uczących się zdalnie?

Zestawienie najważniejszych czynników znaczących dla motywacji oraz proponowanych działań nauczyciela przedstawia tabela.

Czynnik wspierający motywację	Zalecane działania nauczyciela
Dobra, przyjazna atmosfera podczas zajęć	<p>Poświęcenie czasu i uwagi, zwłaszcza w początkowej fazie zajęć, na wzajemne poznanie się i budowanie konstruktywnych relacji w grupie uczących się.</p> <hr/> <p>Chwalenie nie tylko merytorycznego aspektu aktywności uczących się, ale również działań służących utrzymaniu dobrych relacji (przyjaznego odnoszenia się w dyskusji do wypowiedzi innych osób, ujawniania siebie — swoich zainteresowań czy doświadczeń, niezłośliwego poczucia humoru itp.). Nauczyciel może nagradzać takie działania przez przyznanie dodatkowych punktów, ale również przez słowną (także publiczną) informację zwrotną.</p>
Jasność i klarowność zasad pracy i komunikacji, kryteriów oceniania oraz warunków zaliczenia	<p>Wskazanie w momencie rozpoczęcia zajęć miejsca, w którym znajdują się wszystkie istotne informacje dotyczące przebiegu procesu dydaktycznego (tematu, czasu przeprowadzenia zajęć, daty).</p> <hr/> <p>Zachęcanie do zadawania pytań dotyczących tych aspektów organizacji zajęć, które są niejasne czy niezrozumiałe.</p> <hr/> <p>Zapewnienie uczącym się miejsca, w którym przez cały czas trwania kursu mogą zadawać pytania, dzielić się wątpliwościami i uwagami mając pewność, że nie pozostaną one bez odpowiedzi (najlepiej jeżeli ma ono formę grupowego forum albo wątku dyskusyjnego).</p> <hr/>

Czynniki motywujące uczniów do zdalnego uczenia się

	<p>Modelowanie, poprzez własne zachowanie, działań i sposobów komunikacji na zajęciach — uczący się biorą przykład z nauczyciela, obserwują jego działania — przywiązanie do punktualności, sposób komunikowania się na zajęciach, reakcję na pytania czy wypowiedzi krytyczne itp.</p> <hr/> <p>Istotna jest pierwsza informacja zwrotna na temat aktywności i wykonanych zadań — ma ona nie tylko wartość merytoryczną, ale również jest informacją o tym, jak należy wykonywać zadania, jakie działania nauczyciel premiuje, a jakie są niepożądane (np. sposób dyskusowania, terminowość wysyłania prac).</p>
Adekwatność proponowanych zagadnień, aktywności i sposobu organizacji zajęć do potrzeb, możliwości uczących się	<p>Zebranie w początkowej fazie zajęć informacji na temat potrzeb i oczekiwań uczących się (np. w formie pytania dyskusyjnego „Czego oczekuję po tych zajęciach?”), a także ich obaw i wątpliwości. Dzięki takim działaniom uczący się mają poczucie, że ich potrzeby i preferencje są ważne, a oni sami mają wpływ na kształt procesu dydaktycznego.</p> <hr/> <p>Umożliwienie stawiania i omawiania interesujących problemów, które nie zostały poruszone w trakcie zajęć (np. poprzez założenie wątku dyskusyjnego „Wasze tematy”).</p>
Związek nauczanych treści i wykonywanych zadań z sytuacjami życiowymi, pracą, zainteresowaniami	<p>Stosowanie możliwie wielu praktycznych przykładów dla wyjaśnienia omawianych zagadnień teoretycznych.</p> <hr/> <p>Wskazywanie i podkreślanie związku teorii z praktyką, możliwości wykorzystania nabywanej wiedzy i umiejętności.</p> <hr/> <p>Jeszcze bardziej konstruktywne jest wspólne z uczestnikami poszukiwanie zastosowania omawianych zagadnień w ich pracy czy codziennych sytuacjach życiowych.</p>

Czynniki motywujące uczniów do zdalnego uczenia się

<p>Odpowiednie tempo nauki, dostosowane do potrzeb uczących się</p>	<p>Zwracanie uwagi na komunikaty świadczące o zbyt dużym lub zbyt małym obciążeniu i tempie przebiegu procesu dydaktycznego.</p> <hr/> <p>Dokonywanie, w miarę możliwości, modyfikacji w zakresie rodzajów i ilości aktywności uczących się (np. podział aktywności na obowiązkowe i dodatkowe, umożliwienie wyboru — „zrealizuj dwa z trzech zadań”). Lepsze jest nieco za małe, niż za duże obciążenie uczących się.</p> <hr/> <p>Nauczyciel może zaproponować dodatkowe zadania do wykonania lub ciekawe materiały źródłowe, pozwalające poszerzyć lub pogłębić wiedzę.</p>
<p>Informacja zwrotna na temat wykonanych zadań i poczynionych postępów</p>	<p>Terminowe przekazywanie informacji zwrotnej na temat wykonanych zadań (OCENIANIE PRAC). Informacja zwrotna powinna mieć charakter opisowy i zawierać zarówno mocne strony pracy, jak i informacje o elementach wymagających poprawy.</p>
<p>Różnorodność metod pracy i aktywności, możliwość dokonania wyboru</p>	<p>Nauczyciel nie ma zazwyczaj możliwości dokonywania daleko idących modyfikacji w trakcie trwania zajęć, może jednak dokonywać zmian np. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none">• form pracy — indywidualnej lub zespołowej,• proponowania dodatkowych, ciekawych źródeł wiedzy oraz ćwiczeń i zadań.
<p>Obecność innych uczących się, współpraca</p>	<p>Wykorzystywanie narzędzi pozwalających na wspólne budowanie wiedzy. Aktywnością pozwalającą wszystkim uczestnikom „spotkać się” w wirtualnej klasie jest także dyskusja grupowa. Podczas niej każdy z uczestników ma możliwość zabrania głosu, podzielenia się wiedzą, doświadczeniami i refleksjami z innymi uczniami.</p>

Czynniki motywujące uczniów do zdalnego uczenia się

Satysfakcja z udziału w zajęciach zdalnych, możliwość osiągnięcia sukcesu

Pozytywne wzmocnienia — nie tylko „obiektywnego” wyniku ucznia, ale również poczynionego przez niego postępu. Mogą mieć zarówno postać oceny, ale również postać pochwały słownej czy odniesienia się w komentarzu nauczyciela do ważnych, trafnych i interesujących elementów wypowiedzi uczestników zajęć.